

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 3 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	- wymienić cztery nazwy epoki - umieścić Młodą Polskę w czasie	- wyjaśnić etymologię czterech nazw epoki - wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>dekadentyzm</i>, <i>filister</i>, „<i>sztuka dla sztuki</i>”	scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego	- opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich - wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski	dokonać analizy wskazanych obrazów w kontekście epoki
3. Filozofia końca wieku	wymienić najważniejszych filozofów modernistycznych	- wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona	- scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona	wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera	podjąć dyskusję na temat filozofii Arthura Schopenhauera i Friedricha Nietzschego
4. i 5. U progu sztuki	wymienić dominujące kierunki w sztuce	scharakteryzować nowe kierunki w sztuce	scharakteryzować twórczość	dokonać analizy wybranych dzieł sztuki	wypowiedzieć się na temat muzyki przełomu wieków

nowoczesnej	modernistycznej	• zilustrować przykładami cechy nowych kierunków w sztuce	najważniejszych artystów modernistycznych • wymienić najważniejsze dzieła młodopolskie i modernistyczne	reprezentujących impresjonizm i symbolizm • opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX	• zreferować wpływ Konstantego Stanisławskiego na technikę gry aktorskiej
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury modernizmu	• wymienić nurty w sztuce, które znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze	• zdefiniować pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, ekspresjonizm, klasycyzm, naturalizm, synestezja</i>	• opisać wpływ nowych kierunków sztuki na literaturę	• omówić sposób zastosowania nowych kierunków sztuki w literaturze i dokonać jego analizy	• omówić zjawisko krytyki literackiej w okresie Młodej Polski
7. Francuscy poeci przekłeci – Charles Baudelaire	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne i omówić ich funkcję • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• sformułować tezę interpretacyjną • przedstawić symboliczne znaczenie padliny • omówić funkcję puenty wiersza • odnaleźć w wierszu motyw <i>vanita</i> i określić jego funkcję	• dokonać analizy językowej opisu padliny w wierszu • zinterpretować wymowę wiersza	• omówić konwencję turpistyczną w wierszu • porównać wiersz z obrazem Rembrandta <i>Rozpłatany wół</i>
8. Francuscy poeci przekłeci – Arthur Rimbaud	• omówić treść wiersza • opisać sytuację liryczną	• wskazać w utworze środki językowe i określić ich funkcję	• sformułować tezę interpretacyjną • odnaleźć w wierszu motyw <i>homo viator</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować przesłanie wiersza • wskazać elementy symboliczne i zinterpretować ich znaczenie	• podjąć dyskusję na temat archetypicznego obrazu dzieciństwa
9.	• omówić treść wiersza	• wyjaśnić na	• wymienić	• wskazać w utworze	• porównać poznane

Francuscy poeci przekłóci – Paul Verlaine	• określić typ liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	podstawie utworu, czym powinno charakteryzować się prawdziwe dzieło sztuki	elementy, jakich powinien wystrzegać się poeta modernistyczny	elementy impresjonistyczne	wcześniej koncepcje sztuki (sformułowane przez Arystotelesa, Horacego, Jana Kochanowskiego, Adama Mickiewicza) z koncepcją Paula Verlaine’a • wypowiedzieć się na temat muzyczności w poezji
10. Człowiek i człowieczeństwo w <i>Jądrze ciemności</i> Josepha Conrada	• omówić treść utworu • wskazać narratora tekstu	• opisać przedstawione w utworze relacje pomiędzy kolonizatorami a mieszkańcami Afryki • przedstawić sylwetkę Kurtza i omówić jego przemianę	• wypowiedzieć się na podstawie utworu na temat okoliczności, w których dochodzi do głosu ciemna strona natury człowieka • zinterpretować komentarze Marlowa pod adresem Europejczyków	• dokonać analizy relacji pomiędzy Marlowem a Kurtzem • zaprezentować przedstawioną w utworze koncepcję ludzkiej natury	• przedstawić zdobyte informacje na temat Konga Belgijskiego • podjąć dyskusję na temat przedstawionej w utworze koncepcji ludzkiej natury
11. W stronę ciemności – <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada	• scharakteryzować Marlowa i Kurtza	• omówić przemianę Marlowa w kontekście rozmowy z narzeczoną Kurtza	• zinterpretować tytuł tekstu	• odnieść motyw katabazy do treści utworu • zinterpretować wyprawę Marlowa w sensie geograficznym, psychologicznym i moralnym	• wypowiedzieć się na podstawie informacji z różnych źródeł na temat konsekwencji kolonizacji • przygotować prezentację na temat motywu katabazy

					w literaturze i sztukach plastycznych
12. <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada jako utwór modernistyczny	• określić rodzaj narracji	• omówić kompozycję utworu • określić funkcję budowy szkatułkowej	• uzasadnić tezę, że <i>Jądro ciemności</i> jest opowiadaniem psychologicznym • omówić techniki zastosowane przy stworzeniu opisów natury	• zinterpretować symboliczne znaczenie mroku i światła w utworze	• odnieść znaczenie mroku i światła w utworze do tradycyjnych sposobów ich interpretacji
13. Konteksty i nawiązania – Julia Hartwig, <i>W jądrze ciemności</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić na podstawie wiersza doświadczenia ofiar i ograniczenia, którym one podlegały	• odnieść treść wiersza do <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada • zdefiniować charakter wypowiedzi podmiotu lirycznego	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować wymowę utworu	• wypowiedzieć się na temat istoty zła przedstawionej w wierszu Julii Hartwig i opowiadaniu Josepha Conrada
14. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza i określić jej funkcję • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać cechy wspólne wiersza i filozofii Arthura Schopenhauera • scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadenski	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia	• porównać wiersz Kazimierza Przerwy-Tetmajera z <i>Odą do młodości</i> Adama Mickiewicza
15.	• omówić treść wiersza	• wymienić oczekiwania	• wypowiedzieć się na	• zinterpretować puentę	• podjąć dyskusję na

Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Schylek wieku</i>	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	ludzie odnośnie XX wieku wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	temat przedstawionej w wierszu roli artysty	wiersza porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	temat powtarzalności historii w kontekście omawianych utworów
16. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	uporządkować informacje zawarte w tekstach	przetworzyć informacje zawarte w tekstach	rozpoznać główne problemy w tekstach	- sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów - przedstawić i uzasadnić własne sądy	podjąć polemikę
17. Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu <i>Evviva l'arte!</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	- omówić treść wiersza - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	- przedstawić na podstawie wiersza wizerunek młodopolskiego artysty - wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję - omówić sposób przedstawienia filistra	- przedstawić system wartości młodopolskiego artysty na podstawie wiersza - wskazać toposy i motywy wykorzystane w wierszu i określić ich funkcję - wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy filistrem a artystą	- zinterpretować funkcję tytułu i refrenu - dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza	porównać koncepcje artysty: młodopolską i romantyczną
18. Inspiracja filozofią Arthura Schopenhauera w wierszu <i>Nie wierzę</i>	- omówić treść wiersza - wypowiedzieć się na temat podmiotu	- wskazać w utworze środki stylistyczne - omówić kompozycję wiersza	odnaleźć w wierszu elementy filozofii Arthura Schopenhauera	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych	omówić obraz Paula Gauguina <i>Skąd przyszliśmy? Kim jesteśmy? Dokąd</i>

w <i>nic...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	lirycznego utworu		• wskazać w utworze elementy dekadentyzmu		<i>idziemy?</i>
19. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu • określić sytuację liryczną	• omówić funkcję czasowników użytych w wierszu • wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór • określić funkcję rzeczowników nazywających ulotne elementy rzeczywistości	• wypowiedzieć się na temat barw w wierszu • podać przykłady synestezji i określić jej funkcję	• uzasadnić tezę, że wiersz tworzy pejzaż impresjonistyczny	• uzasadnić tezę, że utwór realizuje młodopolską ideę syntezy sztuk
20. Konteksty i nawiązania – Andrzej Stasiuk, <i>Kucając</i> (fragment)	• omówić treść fragmentu tekstu	• przedstawić sposób, w jaki narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania impresjonistycznego	• omówić relacje pomiędzy człowiekiem a naturą w tekście	• dokonać analizy sposobu przedstawienia natury w tekście • porównać sposób przedstawienia natury w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• dokonać analizy sposobu przedstawienia przyrody w wybranych tekstach kultury
21. <i>Lubię, kiedy kobieta...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić sposób przedstawienia kobiety w utworze	• zinterpretować obraz Władysława Podkowińskiego <i>Szał uniesień</i> w kontekście wiersza	• porównać sposób ukazania kobiet w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera i w wybranym utworze barokowym należącym

					do nurtu dworskiego
22. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, <i>Kochanków dzieli miłość</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego utworu	• określić relację pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić paradoks w tytule wiersza	• zinterpretować pierwsze zdanie wiersza • wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu	• porównać różne sposoby ukazywania miłości w wybranych tekstach kultury
23. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
24. Realizm i naturalizm w sonetach <i>Z chatupy</i> Jana Kasprówicza	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać elementy realizmu i naturalizmu w utworze	• odnaleźć w wierszu kontrasty i określić ich funkcję	• zinterpretować wymowę ostatniej strofy	• porównać obraz wsi wykreowany przez Jana Kochanowskiego z sonetem Jana Kasprówicza
25. Symboliczny obraz natury w cyklu <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> Jana Kasprówicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać w wierszu elementy	• wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• zinterpretować symboliczną wymowę sonetu	• omówić obrazowanie impresjonistyczne w cyklu sonetów

		obrazowania impresjonistycznego			
26. Katastroficzny charakter hymnu <i>Dies irae</i> Jana Kasprowicza	• określić temat utworu	• wskazać środki językowe wykorzystane w celu przedstawienia wizji końca świata i określić ich funkcję • wskazać cechy gatunkowe hymnu • omówić funkcję gatunku • wskazać elementy ekspresjonistyczne w utworze	• wskazać w utworze postacie biblijne oraz omówić sposób ich przedstawienia w odniesieniu do tradycji literackiej i plastycznej • wskazać nawiązania do Księgi Rodzaju i Apokalipsy św. Jana oraz określić ich funkcję • wyjaśnić, na czym polega dialog utworu z tradycją literacką	• przedstawić koncepcję człowieka, Boga i świata, która wyłania się z hymnu	• porównać utwór Jana Kasprowicza z hymnem <i>Czego chcesz od nas, Panie...</i> Jana Kochanowskiego
27. Franciszkańska koncepcja świata i natury w <i>Hymnie</i> św. <i>Franciszka z Asyżu</i> Jana Kasprowicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • określić sytuację liryczną	• wskazać w utworze elementy modlitwy pochwalnej	• wskazać w utworze elementy filozofii św. Franciszka z Asyżu • zinterpretować zwrot rozpoczynający wiersz w kontekście całego utworu	• omówić różnice światopoglądowe pomiędzy utworami <i>Dies irae</i> i <i>Hymn św. Franciszka z Asyżu</i> • określić, w jaki sposób Jan Kasprowicz zreinterpretował <i>Pieśń słoneczną</i> św. Franciszka z Asyżu	• omówić obraz Jacka Malczewskiego <i>Święty Franciszek</i>
28. Pochwała prostoty w <i>Księdze ubogich</i> Jana Kasprowicza	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wskazać cechy postawy franciszkańskiej w wierszu	• wskazać elementy symbolizmu i je zinterpretować	• omówić sposób budowania melodyjności wiersza
29.	• odczytać wskazówki	• zinterpretować tekst	• wyjaśnić, czym są	• określić rolę kontekstów	• samodzielnie

Interpretacja tekstu – ćwiczenia	dotyczące interpretacji tekstu	według podanych wskazówek	konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	w odczytaniu sensu utworu	zinterpretować tekst
30. Nietzscheanizm w wierszu Leopolda Staffa <i>Kowal</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • określić funkcję czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	• wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha Nietzschego	• zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić funkcję metonimii użytej w wierszu
31. Budowanie nastroju w poezji – <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcji	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania pomiędzy treścią a formą wiersza	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• wypowiedzieć się na temat przyczyn popularności motywu szatana w sztuce młodopolskiej
32. Humanistyczna afirmacja życia w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące na postawę podmiotu lirycznego	• odnaleźć w wierszu elementy humanizmu, stoicyzmu i franciszkanizmu • odnaleźć w wierszu elementy	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puentę utworu	• wypowiedzieć się na temat motywu wędrówki w różnych tekstach kultury

		• wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję	klasycyzmu		
33. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, <i>To nieprawdziwe</i>	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu • wymienić przedstawione w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje podmiotów lirycznych w wierszu Jana Twardowskiego i w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez, kontrastów i paradoksów • zinterpretować klamrę kompozycyjną wiersza	• omówić wymowę muralu <i>Pasterz</i> w odniesieniu do omawianych wierszy Jana Twardowskiego i Leopolda Staffa
34. W poszukiwaniu harmonii – <i>Ogród przedziwny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza • wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego	• zinterpretować symbole zawarte w wierszu	• przedstawić elementy konwencji baśniowej i onirycznej w wierszu Leopolda Staffa • zaprezentować różne sposoby przedstawiania toposu ogrodu w tekstach kultury
35. Spokój odnaleziony – <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza	• opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza w odniesieniu do definicji sonetu	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu wizerunku poety • odnieść przedstawiony w wierszu wizerunek poety do tradycji młodopolskiej	• zinterpretować symbolikę i metaforę utworu	• porównać utwory <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa i <i>Polaty się lzy me czyste...</i> Adama Mickiewicza w kontekście podsumowania życia przez artystów • przedstawić ewolucję światopoglądową poety

					na podstawie poznanych utworów
36. i 37. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
38. i 39. <i>Rozdzióbą nas kruki, wrony...</i> Stefana Żeromskiego – deheroizacja powstańców styczniowych (lektura obowiązkowa)	• omówić treść opowiadania • nazwać rodzaj narracji zastosowany w opowiadaniu	• omówić sposób przedstawienia Winrycha • wskazać elementy obrazowania impresjonistycznego i naturalistycznego w utworze oraz określić ich funkcję	• odnieść przedstawione w opowiadaniu wydarzenia do kontekstu historycznego • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia powstania styczniowego • omówić sposób budowania atmosfery w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania w odniesieniu do jego treści • omówić uniwersalną wymowę tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia powstania w odniesieniu do tradycji romantycznej • zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• omówić romantyczne i franciszkańskie elementy kreacji Winrycha na podstawie opowiadania <i>Rozdzióbą nas kruki, wrony...</i> i tekstu Elżbiety Flis-Czerniak
40. Wiejska gromada jako mikrokosmos – <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tomu I • wymienić bohaterów utworu i ich scharakteryzować	• przedstawić strukturę społeczną wsi • omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej • zaprezentować obyczaje przedstawione w powieści i określić ich funkcję	• omówić funkcję karczmę i kościoła w życiu społeczności wiejskiej	• omówić wady i zalety podporządkowania się wspólnocie oraz jej prawom	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego i uniwersalnego charakteru wspólnoty wiejskiej, przedstawionej w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta
41. i 42.	• omówić treść tomu I	• omówić rolę ziemi	• opisać walkę o ziemię	• zinterpretować	• podjąć dyskusję na temat

Uniwersalne prawdy o naturze ludzkiej w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować głównych bohaterów powieści	w życiu chłopów • przedstawić Antka jako bohatera zbuntowanego • przedstawić Jagnę jako kobietę niepodporządkowaną się regułom wspólnoty	i kobietę jako zachowania warunkowane instynktem • dostrzec rolę obyczaju jako zjawiska uwznioślającego zachowania instynktowne	symboliczną śmierć Kuby podczas wesela • uogólnić postawy Antka i Jagny	relacji pomiędzy funkcjonowaniem we wspólnocie a samorealizacją
43. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• wskazać trzy rodzaje narracji w utworze	• wskazać cechy realizmu w powieści • podać przykłady stylizacji gwarowej i określić funkcję tego zabiegu	• dokonać analizy obrazowania impresjonistycznego we fragmentach powieści • dokonać analizy obrazowania naturalistycznego we fragmentach powieści	• zinterpretować symbolikę powieści	• porównać obrazowanie impresjonistyczne w poezji i prozie Młodej Polski
*44. Kobiecość i męskość, czyli odwieczny świat archetypów w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• przedstawić różne obrazy kobiecości na przykładach Hanki i Jagny	• opisać relacje Jagny z mężczyznami w kontekście różnorodności relacji między męskością a kobiecością • przedstawić archetyp macierzyństwa na przykładzie Hanki	• omówić topos nieszczęśliwej miłości w <i>Chłopach</i>	• dokonać analizy konfliktu między Maciejem a Antkiem w kontekście zachowań archetypicznych	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania Jagny w społeczności jako profanatorki i parezjanistki
*45. Myślenie mityczne w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• wskazać w powieści elementy religii chrześcijańskiej i obrzędów pogańskich	• omówić czas i przestrzeń w <i>Chłopach</i> w kategoriach mitycznych • omówić mit Matki Ziemi w powieści	• zinterpretować kreację Antka w kategoriach mitu • dokonać analizy zależności człowieka od natury w powieści	• wyjaśnić, na czym polega mitologizacja	• omówić współwystępowanie w powieści elementów religii chrześcijańskiej i obrzędów pogańskich

		• odnaleźć w źródłach informacje na temat symboliki obrzędów weselnych oraz odnieść je do wesela Jagny i Macieja			
46. Konteksty i nawiązania – Wiesław Myśliwski, <i>Kamień na kamieniu</i>	• omówić treść tekstu • wskazać narratora tekstu	• wypowiedzieć się na temat narracji • scharakteryzować relacje pomiędzy ojcem a dziećmi • wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję	• zinterpretować symboliczne znaczenie opisanego obrzędu	• porównać sposób przedstawienia obyczajów i wartości we fragmentach powieści Wiesława Myśliwskiego i w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta	• omówić cechy literatury wiejskiej na podstawie poznanych tekstów
47. Konteksty i nawiązania – Wioletta Grzegorzewska, <i>Gugule</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wypowiedzieć się na temat narracji i narratorki • przedstawić zwyczaje mieszkańców wsi, w której rozgrywa się akcja	• omówić sposób kreacji świata przedstawionego • scharakteryzować główną bohaterkę • wskazać środki językowe użyte w celu opisu domu i określić ich funkcję • przytoczyć elementy stylizacji gwarowej i określić jej funkcję	• omówić sposób przedstawienia dojrzewania w tekście	• wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach tradycyjnych na podstawie <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta i fragmentów prozy Wioletty Grzegorzewskiej	• zinterpretować znaczenie tytułu w odniesieniu do treści wywiadu udzielonego przez autorkę tekstu • wypowiedzieć się na temat mitologizacji świata w <i>Gugulach</i> i <i>Chłopach</i> • omówić funkcję użycia różnych poetyk w prozie Wioletty Grzegorzewskiej (realistycznej, naturalistycznej itd.)
48. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty

			kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny		
49. Wprowadzenie do analizy <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić obszary działalności twórczej Stanisława Wyspiańskiego - przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego	- przedstawić genezę <i>Wesela</i> - przedstawić pierwowzory głównych bohaterów <i>Wesela</i>	wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne	wskazać w twórczości plastycznej Stanisława Wyspiańskiego elementy estetyki modernistycznej	dokonać analizy wybranych dzieł plastycznych Stanisława Wyspiańskiego
50. i 51. Portret podzielonego społeczeństwa w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- przedstawić przestrzeń sceniczną na podstawie <i>Dekoracji</i> - wskazać w opisie <i>Dekoracji</i> elementy kultury materialnej kojarzące się z chłopstwem i inteligencją	- wskazać w didaskaliach rozpoczynających utwór elementy obrazowania impresjonistycznego - przedstawić Żyda jako zdystansowanego obserwatora i komentatora - wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej	- omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopci (Dziad i Ojciec) oraz inteligencji (Pan Młody i Gospodarz) - omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I (szczególnie na podstawie rozmów: Czepca z Dziennikarzem, Radczyni z Kliminą, Pana Młodego z Panną Młodą)	- wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumieniu między chłopstwem a inteligencją, oraz dokonać ich analizy - scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie	omówić sposób, w jaki Stanisław Wyspiański realizował w didaskaliach młodopolską ideę syntezy sztuk
52. i 53. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” – widma i duchy w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwowzory - przedstawić cel przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi	- wyjaśnić wyjątkowość Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu - wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom	- omówić rolę Racheli we wprowadzeniu zjaw do dramatu - zinterpretować słowa Chochola: „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” w kontekście aktu II	- dokonać analizy dialogów bohaterów - wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu	przedstawić wykorzystane w <i>Weselu</i> obrazy Jana Matejki i omówić ich funkcję

			• wskazać konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu • omówić symbolikę rekwizytów, które pojawiają się w akcie II		
54. W rytmie chocholego tańca – symboliczne znaczenie aktu III <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić postawę inteligencji w akcie III • przedstawić postawę chłopstwa w akcie III	• omówić relacje pomiędzy inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu	• zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaśka • dokonać analizy symboliki Chochola	• dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Panną Młodą • zinterpretować symbolikę chocholego tańca i ocenić jej aktualność • porównać motyw tańców kończących <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza i <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	• przedstawić postawy i nastroje dekadence w <i>Weselu</i> oraz innych młodopolskich tekstach kultury
55. Narodowa psychodrama – uniwersalny wydźwięk <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wskazać w dramacie mity narodowe	• omówić funkcję kompozycji <i>Wesela</i> • wskazać w dramacie motywy oniryczne i omówić ich funkcję	• omówić sposób obnażania mitów narodowych	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej przez Stanisława Wyspiańskiego diagnozy społeczeństwa i ocenić jej aktualność • zinterpretować zakończenie utworu w kontekście komentarza ks. Józefa Tischnera	• przedstawić nawiązania do mitów chłopskich i omówić ich funkcję w utworze • zinterpretować film Wojciecha Smarzowskiego <i>Wesele</i> w kontekście dramatu

56. Konteksty i nawiązania – Wit Szostak, <i>Chocholy</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora • wskazać nawiązania do chocholego tańca w scenie pożegnania starego roku	• zinterpretować tytuł powieści • omówić analogie pomiędzy opisem kolacji wigilijnej we fragmentach tekstu a przedstawieniem uroczystości w dramacie	• odczytać symbolikę sceny pożegnania starego roku • wypowiedzieć się na temat obrazu Polaków wyłaniającego się z obu utworów	• zinterpretować obraz Jacka Malczewskiego <i>Błędne koło</i>
57. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty
58. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*59. Bohaterowie dwóch planów – <i>Noc listopadowa</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść dramatu	• scharakteryzować bohaterów utworu • omówić sposób ukazania spiskowców • porównać język, którym posługują się postacie historyczne i mityczne	• zinterpretować rolę Joanny Grudzińskiej w dramacie • wyjaśnić funkcję łączenia planów: historycznego i mitycznego	• dokonać analizy kreacji księcia Konstantego	• porównać sposób ukazania Chłopickiego w <i>Nocy listopadowej</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Kordianie</i> Juliusza Słowackiego
*60. Źródła polskiego tragizmu w <i>Nocy</i>	• zaprezentować sposób przedstawienia walki narodowowyzwoleńczej	• odnieść sposób przedstawienia walki narodowowyzwoleńczej	• wypowiedzieć się na temat sposobu mitologizacji	• zinterpretować <i>Noc listopadową</i> w kontekście mitu	• wyjaśnić symbolikę obumierającego ziarna i odnieść ją do

listopadowej Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	w utworze	do tradycji romantycznej • omówić rolę natury w dramacie	powstania listopadowego w dramacie	eleuzyjskiego • przedstawić interpretację powstańczej klęski	znaczenia bajki Żegoty z <i>Dziadów</i> cz. III Adama Mickiewicza
*61. <i>Noc listopadowa</i> Stanisława Wyspiańskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• wskazać w dramacie cechy neoromantyczne	• wskazać w dramacie elementy należące do konwencji baśniowej i omówić ich funkcję	• omówić konwencję symboliczno-ekspresjonistyczną w utworze	• zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• przedstawić warstwę plastyczną obecną w utworze i określić jej funkcje w budowaniu wizji powstania
*62. i 63. W domu filistrów – <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	• omówić treść dramatu • scharakteryzować bohaterów dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską	• dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzuje on bohaterów • omówić relacje pomiędzy bohaterami	• omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie	• zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką	• wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego
*64. Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	• wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne	• określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu	• porównać Emmę Bovary i Anielę Dulską • odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie • porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie z tymi, które dostrzega w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
65. i 66. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie	• omówić funkcję czasownika i jego form w konstrukcji tekstów • omówić wpływ odpowiednio	• omówić wpływ rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych na kształt i sens utworu literackiego	• omówić funkcję frazeologizmów w tekstach literackich • wypowiedzieć się na temat wartości	• wykorzystać wiadomości z fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa podczas analizy stylistycznej tekstów	

i interpretacji tekstów literackich	dobrych przymiotników na opis bohaterów, sytuacji i tła zdarzeń	• omówić wpływ doboru czasowników na charakter tekstu • wskazać sposoby wykorzystania form rzeczownika do stylistycznego nacechowania utworu • omówić funkcję zaimków w budowaniu relacji w tekście literackim	stylistycznej neologizmów, zgrubień i zdrobnień • omówić wpływ synonimów, homonimów i wyrazów wieloznacznych na wzbogacanie leksyki i wieloznaczność interpretacyjną		
67. i 68. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznany słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
69. i 70. Ironia	• definiować ironię jako kategorię filozoficzną, estetyczną i literacką • wymienić wyznaczniki i sygnały ironii • przedstawić sposoby osiągania efektów ironicznych	• wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym • wymienić i omówić na przykładach cele ironii w literaturze • wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze	• rozpoznawać sposoby osiągania efektów ironicznych • rozpoznawać rodzaje ironii we wskazanych tekstach • omówić funkcje ironii w tekstach pozaliterackich	• stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym • omówić specyfikę ironii tragicznej, sokratycznej i romantycznej	
71. Kompetencje językowe	• posługiwać się nowo poznany słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę	

i komunikacyjne – ćwiczenia		zadań		językową	
MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPowiedzi z Elementami Retoryki					
72. Protokół	- wymienić cechy protokołu - przedstawić etapy sporządzania protokołu - wymienić cechy języka protokołu	ocenić podane przykłady protokołów pod kątem stosowności stylistycznej	- sporządzić protokół na podstawie notatki - sporządzić protokół na podstawie sprawozdania	sporządzić protokół z wydarzenia	
73. Referat	- zreferować zasady wygłaszania tekstu naukowego - przedstawić budowę referatu	- scharakteryzować język referatu - przygotować konspekt referatu - sporządzić opis bibliograficzny źródeł	- wykorzystywać różne źródła w celu znalezienia informacji potrzebnych do stworzenia referatu - sformułować tezę referatu i argumentację	- dokonać analizy podanego referatu, wskazać jego mocne i słabe strony - stworzyć i wygłosić referat	
74. Szkic krytyczny	wymienić cechy szkicu krytycznego	sporządzić plan odtwórczy podanego szkicu krytycznego	- zgromadzić materiały do sporządzenia szkicu krytycznego - przygotować plan kompozycyjny szkicu krytycznego na zadany temat	stworzyć szkic krytyczny według wskazówek	
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
75. i 76. Powtórzenie i podsumowanie	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	poprawnie zinterpretować wymagany materiał	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać

wiadomości				• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	problemy badawcze
------------	--	--	--	---	-------------------

Autorka: Magdalena Lotterhoff